

Конкульовський Володимир Вікторович

кандидат філологічних наук, доцент

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Кардинал В.І.

здобувачка другого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ РЕАЛІЙ У КІНОПЕРЕКЛАДІ

Реалії належать до особливої категорії засобів вираження національно-культурного колориту. Вони називають предмети, явища, об'єкти, характерні для життя, побуту, культури, соціального розвитку одного народу, і малознайомі або чужі іншому народові. Особливістю реалій є те, що в носіїв певної культури і певної мови з ними пов'язуються такі фонові знання та асоціації, які на певному етапі міжнаціональних та міжмовних контактів можуть бути відсутніми у носіїв інших культур і мов [1, с. 145].

Вже довгий час реалії привертають увагу як мовознавців, так і перекладознавців. Р. Зорівчак, І. Корунець, В. Карабан та інші українські науковці досліджували основні підходи до класифікації реалій, найбільш поширені способи перекладу реалій.

Мета нашої роботи полягає у виявленні особливостей відтворення реалій як засобів відображення національно-культурного та історичного колориту в кінотекстах.

Актуальність дослідження пояснюється тим, що питання відтворення реалій залишається одним із найскладніших у перекладознавстві. Його складність полягає у тому, що перекладач повинен не лише відтворити реалію таким чином, щоб вона була зрозуміла українському реципієнту, але й зберегти зміст, смислове та емоційне навантаження, передати колорит і певні конотації, закладені у цій мовній одиниці.

Серед найпоширеніших прийомів відтворення реалій у кінотекстах можна виокремити: транслітерацію/транскрипцію, генералізацію та цілісну заміну [2, с. 69].

При транслітерації передається графічна форма слова мови оригіналу засобами мови перекладу, а при транскрипції – його звукова форма. Ці способи часто застосовуються при передачі іншомовних власних імен, географічних найменувань, назв різного роду компаній, фірм, пароплавів, газет, журналів.

При генералізації слова мови оригіналу, що називають поняття виду, передаються словами мови перекладу, що називають поняття роду. Цей прийом передбачає відтворення реалії мовною одиницею, яка має більш широке значення, ніж та, яку перекладають.

Переклад реалії через прийом цілісної заміни часто використовується у тих випадках, коли транскрипція або транслітерація за тих чи інших обставин неможлива або небажана. Цілісна заміна повинна викликати ідентичну реакцію та асоціації в глядача цільової мови.

На думку багатьох дослідників, вибір прийому передачі реалії також залежить від характеру самої реалії, її місця в лексичних системах, словотворчих можливостей і мовних традицій в мові оригіналу та перекладу, контекстуальної значущості реалії [3, с. 178].

ЛІТЕРАТУРА

1. Зорівчак Р.П. Реалія в художньому мовленні; перекладознавчий аспект. Львів: Іноземна філологія, 1994. 286 с.
2. Карабан В. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Київ, 2003. 608 с.
3. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Вінниця: Нова книга, 2008. 512 с.

Конкульовський Володимир Вікторович

кандидат філологічних наук, доцент

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Мельник А.П.

здобувач другого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ВІЙСЬКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПЕРЕКЛАДІ: МОВНІ Й КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ

Військова термінологія є складною та розгалуженою системою, що охоплює різноманітні сфери військової діяльності. Для систематизації та впорядкування військових термінів використовуються різні підходи до їх класифікації. Одним із найпоширеніших критеріїв класифікації військових термінів є їх тематична належність [1, с. 112].

За цим критерієм військові терміни можна поділити на такі групи: терміни військової техніки та озброєння, терміни військової тактики та стратегії, терміни військової організації та управління, терміни військової логістики тощо.

Мета нашої роботи полягає у визначенні та аналізі особливостей перекладу військових термінів для забезпечення точності й адекватності в різних комунікативних ситуаціях.

Військовий термін – це слово або словосполучення, що позначає певне поняття, явище або процес, пов'язані з військовою діяльністю. Військові терміни характеризуються точністю, однозначністю, стилістичною нейтральністю та системністю, що забезпечує їх адекватне розуміння та використання у військовому дискурсі [2, с. 117].

Ще однією характерною ознакою військових термінів є їх інтернаціональний характер. Значна частина військових термінів має іншомовне походження, зокрема з англійської, французької та німецької мов. Інтернаціональність військових термінів зумовлена глобальним характером військової діяльності та необхідністю забезпечення міжнародної комунікації у військовій сфері.